

**Abonamentul:**

Pentru monarhie:  
Pe an 12 cor.,  $\frac{1}{2}$  an  
6 cor.,  $\frac{1}{4}$  an 3 cor.

Pentru străinătate:  
Pe 1 an 18 fr.,  $\frac{1}{2}$   
an 9 fr.,  $\frac{1}{4}$  an  
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fiecare  
Sâmbătă

# Unirea

**Inserțiuni:**

Un șir garmond:  
odată 14 fl., a doua  
oară 12 fl., a treia  
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia  
să se adreseze la: Re-  
dacțiunea și admini-  
strațiunea „Unirei”  
în  
Blaj.

**Foaie bisericească-politică.****Anul XIX.****Blaj, 26 Iunie 1909.****Numărul 25.****† Dr. Aurel Mureșianu.**

Intr'o poezie a unui mare poet strain e vorbă de un bătrân stegar, cum moare cu steagul în mână. Imaginea se potrivește așa de bine cu moartea lui *Dr. Aurel Mureșianu*, care a susținut o viață întreagă, de bună seamă cu mari jertfe și multă abnegațiune, stindardul unei foi naționale. „Gazeta” a văzut multe vremuri; în fața ei s'au desfășurat evenimentele mari și decizătoare ale jumătății de veac din urmă.

A rămas însă, în butul acestor prefaceri, credincioasă vederilor sănătoase de cari au fost conduși marii ei intemeietori Iacob și Andreiu Mureșianu și George Barițiu. Flamura ei a fluturat totdeauna mândră, deși adese ciuruită de gloanțe, în mâinile bătrânei sentinele, care a căzut acum, cum muriau Spartanii glorioși, pe câmpul de luptă.

În Dr. Aurel Mureșianu deplângem cea mai venerabilă figură de gazetar român, o pierdere cu atât mai ireparabilă, cu cât sunt așa de puțini la noi gazetarii și cu cât grelele vremuri prin cari trecem nu prea sunt de bun augur pentru această carieră atât de splendidă străinilor și atât de vitregă nouă.

Cel mai bătrân din șirurile rare ale luptătorilor naționali a căzut pe câmpul de onoare.

O viață de muncă și zbucium neîntrerupt, de încordări intelectuale, de multe decepții și puține clipe de mângâiere.

Dr. Aurel Mureșianu a avut fericirea de a se convinge, când cu prilejul jubileului de 70 de ani al „Gazetei,” de roadele muncii sale, de dragostea cu care neamul românesc a incununat munca lui, cinstită și anevoioasă. A exclamat atunci, cu conștiința împăcată a slugii bune și credincioase: „Credința am păzit.”

Deplângem la groapa lui Dr. Aurel Mureșianu, pe unul din marii fii ai neamului, a cărui activitate binecuvântată aparține de aci înainte istoriei.

**Date biografice.**

*Dr. Aurel Mureșianu*, publicist, născut la 1847 în Brașov; aici a primit instrucțiunea primară și secundară, clasele ultime gimnaziale le-a absolvit în Blaj, sub conducerea lui Cipariu. Încă de tiner tatăl său la inițiat în mersul luptelor naționale. În 1863 făcea serviciu de raportor la „Gazeta Transilvaniei” despre desbaterile dietei. În 1865 s'a dus la Viena, unde a făcut cursul filozofic, apoi cel juridic. În 1868 a scris un șir de articoli în revista politică „Die Reform,” redactată de celebrul Schuselka, apărând autonomia Ardealului și drepturile națiunii române, articoli cari au făcut senzație între Români, dovadă e adresa tinerimii universitare din Viena predată lui Schuselka pentru publicarea acelor articoli, apoi darul ce i-l-au prezentat 121 femei române din Ardeal: „Luptătorului pentru drept și libertate.” Aurel Mureșianu a rămas un lung șir de ani colaborator al revistei „Reform.” În 1868—77 a scris articoli întru apărarea cauzei naționale, în mai multe ziare din Austria și străinătate. Ca președinte al societății tinerilor universitari a contribuit mult la restabilirea solidarității între tinerime, care se împărțise în două societăți. Societatea reunită la propunerea sa a primit numele ce-l poartă: „România jună.” În 1872 făcând doctoratul în drept în Viena și praxa pentru advocatură; și-a întrerupt-o însă în 1877 pentru a se întoarce în patrie, unde avea să înlocuiască pe tatăl său îmbolnăvit. În 1877 a lucrat împreună cu Barițiu la „Gazeta Transilvaniei,” iar din 1878 începând, până în trista ziua de azi a fost directorul și proprietarul „Gazetei Transilvaniei.” În acest timp „Gazeta Transilvaniei” a luat o dezvoltare puternică devenind în 1884 primul ziar cotidian la noi.

În 1888 a înființat o tipografie proprie română; în ziua deschiderii tipografiei, „Gazeta Transilvaniei” și-a serbat aniversarea de 50 ani dela întemeierea ei. În an. 1889 scoase numărul de Duminecă, care a contribuit în mod puternic la deșteptarea poporului, pentru de a-și cunoaște drepturile și datorințele ce le are ca cetățean și român. Aceasta a fost prima foaie politică și literară redactată la priceperea țaranului, care a deșteptat gustul și dorul de a ceti. Dela 1885 a fost de repetite-ori ales în comitetul partidului național. În 1892 a refuzat mandatul, precum a declarat, pentru că nu con-

simția cu curentul ce domnia în sinul partidului în afacerea „Memorandului.” Cu toate acestea a apărut cu căldură interesele solidarității în sinul partidului, mai ales în procesul „Memorandului” ca apărător, având un rol de frunte, a contribuit în mod deosebit la succesul moral obținut.

Mureșianu a stăruit pentru a căuta legături cu popoarele din patrie, cari au asemenea soarte și interese ca Românii. În acest scop a călătorit în 1891 la Praga, când cu ocaziunea expozițiunii naționale a Cehilor, unde în fruntea celor 30 Români a fost primit cu multă simpatie. Această vizită a contribuit mult la apropierea Slavilor din Ungaria către Români și a deșteptat interesele lor pentru luptele Românilor.

Mureșianu și-a jertfit toată viața sa cauzei poporului român. Pentru focul și entuziasmul cu care a pășit pe arenă a fost adese perzecat. Avuse și două procese de presă în 1888 și 1890, în ambele cazuri s'a purtat cu bărbăție apărând dreptul limbei materne cu succes mare, care a produs un puternic echo în presa din patrie și străinătate. În al doilea proces a fost condamnat la închisoare de 6 săptămâni. În timpul din urmă procesele pornite contra „Gazetei” se țin lanț.

**Înmormântarea.**

Înmormântarea neuitatului director al „Gazetei,” trecut așa de curând la celea vecinice, după o istovitoare muncă de martir al condeinelui, s'a făcut în mijlocul unui doliu general. Românii din toate părțile, fie prin participarea în persoană, fie prin numeroase telegrame și scrisori de condolență au luat parte la adâncă și ireparabilă durere a familiei, care a devenit a neamului întreg.

S'au prezentat în persoană la înmormântare: canonicul Dr. Augustin Bunea, prof. Aron Papiu, proprietarul „Unirei” Aurel C. Domșa, deputatul Dr. Iuliu Maniu și cand. de adv. Dr. Voicu Nițescu, din Blaj, apoi deputații Dr. Vasile Lucaciu, Dr. Alesandru V. Voevod, Dr. Aurel Vlad, adv. Hossu F. din Deva, protopopul Dr. E. Dăianu, și adv. Dr. V. Poruț din Cluj, Mitencu și Pop din Viena, Montani, Arad, Bacalbașa, București ș. a.

Trista ceremonie a înmormântării a pontificat-o Dr. Bunea, asistat de Dr. Dăianu, Brumboiu (Tohanul-vechiu) și A. C. Domșa, prof. Papiu a căutat jelnicele melodii ale astupării coșciugului și așezării în mormânt, iar în decursul prohodului corul profesorului Dima a ținut să-și arete dragostea și respectul față cu fericitul adormit în Domnul, deplângând în cântări de profundă tristeță, executate în chip măiestru, pe cel ce s'a

mutat dela noi. Binecuvântat fiind trupul lui Aurel Mureșianu, care durmiă atât de liniștit în sicriul acoperit de numeroase coroane, a fost dus dela locuința proprie în capela din Groaver. Pe drum până la lăcașul de veci, se pornise un vânt aspru, care suflând prin ramurile promenăzii de pe Tâmpa, ca un jalnic marș funebru însoțită pe ultimul drum pe repausatul în Domoul.

După cetirea sf. Evanghelii păr. canonic Dr. Augustin Bunea a rostit un clasic discurs, vrednic de memoria lui Aurel Mureșian. Nu încercăm a-l schița, ne rezervăm a-l publica în numărul proxim.

Terminându-se slujba religioasă coșciugul fu ridicat din capelă și dus la groapa, săpată alături de Iacob și Andreiu Mureșianu. Un numeros public umplea cimiterul. După deslegare păr. Dr. V. Lucaciu și-a luat adio dela repauzatul în numele poporului românesc, care nu-l va uita niciodată și va urmări pilda strălucită dată de Aurel Mureșianu care s'a jertfit pe sine în deplina conștiință ca pentru o cauză dreaptă luptă și-și dă totul. Apoi ziaristul Bacalbașa din București a vorbit în numele sindicatului ziaristilor din țară, cum și a celor de aci. — dl Coriolan Pop în numele societății „România Jună” și a coloniei române din Viena, — prof. Dr. Ales. Bogdan din Brașov în numele societății, „Petru Maior” din Budapesta și a tinerimei române și dl adv. I. Lenghel din Brașov în numele Brașovenilor, a căror a fost în prima linie Aurel Mureșianu.

Apoi în mijlocul durerii general sicriul a fost așezat în negrul mormânt, alături de celea mai vrednice figuri ale istoriei noastre, și toți ne-am depărtat cu intima convicție, că va trece încă multă vreme, până ce Aurel Mureșianu, va putea fi înlocuit. . .

*Fie partea lui în locul celor aleși!*

**Adunare pentru unirea bisericilor răsăritene și apusene.** Comitetul grupat în jurul revistei „Slavorum litterae theologice” din Bohemia pe zilele 31 Iuliu — 3 August a proiectat și pregătit ținerea adunării II pentru prepararea unirii bisericilor în Velehrad. Aranjatorii adunării sunt A. Palmieri O. S. A., Dr. A. C. Ștojan și Andrei mitropolitul Galiciei. La adunare vor lua parte cei mai vestiți reprezentanți ai teologiei catolice și ortodoxe. Uniți și neuniți vor ceti disertațiuni și vor țineă consfătuiri pentru prepararea unirii bisericilor. Programul adunării va fi următorul:

În 31 Iuliu, la 4 oare d. a. Salutarea celor adunați.

În 1 August a. m. la 7<sup>30</sup>: Liturghie solemnă; la oara 9 Alegerea de președinte și alocuțiunea celui ales. La oara 9<sup>30</sup> Părintele protoereu ortodox Alexiu Malțev din Berlin își cetește dizertația sa „Despre urmele epiclezei în rugăciunea liturghiei române” „Jube haec perferri.” La oara 10 se cetesc cele propuse spre discuție. Se constituiesc partidele adunării, ce au să ieie parte la discuție. La oara 10<sup>30</sup> partida orientală și partida apuseană propun și dezbate reciproc chestiile.

După amiazi la oara 3 Părintele Aurel Palmieri din Cracovia își cetește dizertația „Despre doctrina vechei academii teologice din Kiev, că Preacurata Fecioară Maria a fost scutită de păcatul original.” La oara 3<sup>30</sup> părintele Martin Jugie din Constantinopol își cetește dizertația: *Neprihănită zămistire a Născătoarei de Dumnezeu apărută de scriitorii bizantini de după dezbinare.* La oara 4 se propun și se discută chestiile privitoare la acest obiect.

În 2 August a. m. la oara 9: Dr. Antoniu Straub, profesor emer. de teologie din Kalksburg cetește dizertația sa: „Oâte ceva despre principiul esențial al unității bisericii

lui Hristos.” La oara 9<sup>30</sup> profesorul abate A. Gratioux (Châlous sur Marne) își cetește dizertația: „Despre elementul moral în teologia lui A. S. Homjakov.” La oara 10 preotul rutean din Lyov, Iosif Bocian cetește dizertația „In ce legătură sunt studiile liturgice cu curmarea dezbinării bisericilor?” La oara 10<sup>30</sup> părintele Fr. Snopek, arhivarul arhiepiscopesc din Kromeriz, cetește dizertația: „Despre relațiunea învățăcelilor sf. Metodiu cu Roma.” La oara 11 Al. Bukowski, profesor de teologie din Veidenau cetește dizertația: „Despre epitimii.”

După amiazi la oara 2<sup>30</sup> se propun și se discută chestiile de până aci. La oara 4<sup>30</sup> Dr. Svetozar Ritig, profesor de teologie din Djakovo cetește dizertația „Despre relațiunile lui Vladimir Solovieff cu Croații.” La 5 oare Dr. M. Zdziechowski prof. univ. Jag., din Cracovia cetește dizertația „Ce poate Rusia literată concede popoarelor Apusului în lucrurile de credință?” La oara 5<sup>30</sup> Dr. Al. Jacimirskij, profesorul universitar din St. Petersburg cetește dizertația sa. La oara 6 propuneri și discuțiuni.

În 3 August a. m. la 10 oare Dr. Matei Koncar profesorul de teologie din Sarajevo cetește dizertația: „Despre predicile unirii bisericilor, răsăritene și apusene, și despre modul pregătirii terenului.” La oara 10<sup>30</sup> partidele, orientală și apuseană își formulează propunerile și recomandă pe cei ce au să execute propunerile.

După amiazi la oara 3 părintele Severien Salaville din Constantinopol cetește dizertația „Doctrina sf. Teodor Studitul despre primatul lui Petru și a Pontifului roman.” La oara 3<sup>30</sup> propunerile și confirmarea celor hotărâte; adunarea se încheie.

Atragem atențiunea tuturor teologilor uniți și neuniți asupra acestei adunări de

## FOIȚĂ.

### Vrăbiuța.

Vrăbiuță de sub streșini  
De ce tremuri din aripă,  
Și îți haina răsucită  
În cârlionț?  
Cât se pare c'acum leșini  
Sau aștepți a morții clipă  
Ca și când ai fi lovită  
De un glonț?!

Dară vrăbiuța tace  
Și visează visul morții —  
Spulberată de zăpadă  
Pe grindei.

Firul vieții se desface  
De pe negrul fus al sorții  
Și cu dânsul o să cadă'n  
Sânul ei.

Apoi vântul în vârtej  
Nebunatic se întoarnea,  
Ducând fumu'n rotocoale  
Din cămin.

Și-a copacilor găteje  
De a tumba se răstoarnă  
Când din somnurile goale  
Se desbiș.

„Vrăbiuță, vrăbiuță  
„Flamura vieții tale  
„Ți-a suflat-o astăzi vântul  
„Și s'a stâns;  
„El începe să-și ascuță  
„Glasul lui de lungă jale  
„Și-ți deschide azi mormântul  
„Cu-amar plâns.”

P. Neagu.

### Un bard.

Știi durerea unui bard  
Când pojarul îl ard?  
Strânge coardele uscate  
Și pe dânsule adapă  
Însetatul său pojar  
Pân' ce lira sa îi crapă.

Atunci cade par'că mort:  
Gândurile lui îl port  
Peste-o mare 'nfuriată  
Unde valurile toate  
Îl frământă... moartea-ai viață,  
Să-l apuce, dar nu poate.

Mai rămâne încă o stea  
Dar o pierde și pe ea  
După fugătorii noivi;  
Intunecatul îl strânge  
Între brațele-i sălbatici  
Inima par'că i-o frânge.

Toate 'n lume de-acum  
I-se par a fi un fum  
Și viața o pedeapsă —  
Dar el suferă și tace  
Cu speranță 'n Dumnezeu,  
Și-atunci cerul se desface.

P. Neagu.

mare importanță și dorim să participe, în interesul unirii bisericilor, cât mai mulți la ea. La Velehrad stațiunea proximă de cale ferată este Ungarisch Hradisc

*Virgil Pop.*

## CORESPONDINTE.

### Sfințire de biserică.

*Lupeni, Iunie 1909.*

Am așteptat ca altcineva să facă vre-un mic raport despre memorabilul act al Sfințirii bisericii noastre greco-catolice din Lupeni, săvârșit prin Prea Sfințitul Părinte, Illuștrissimul Domn Dr. Vasile Hossu. Episcopul Lugojului, în ziua de Rusalii, 17/30 Mai crt.

Văzând însă, că un atare raport nu se face, cu permisiunea Onoratei Redacțiuni, îmi ieu voie, deși cam târziu, dar cred că nicicând n'ar fi prea târziu, a descrie cu câteva cuvinte momentele mai însemnate ale frumoaselor Sărbători dela Rusaliiile noastre din anul acesta.

Poporul nostru credincios, care în decurs de trei ani, prin jertfe materiale nu nelușmate, și prin osteneală neobosită, și-a văzut terminată frumoasa biserică, provăzută cu iconostas și aranjată pe deplin, așa că în nespusa bucurie a vederii acestui lucru isprăvit, și-a uitat cu totul de durerea pierderii bisericii vechi de lemn, de carea își legase multe suveniri trecute, — acest popor zic, cu dor nemărginit a așteptat ziua pusă, în carea avea să sosească Mirele bisericii, Prea Sfințitul nostru Părinte, și dimpreună cu poporul întreagă comuna Lupeni, fără deosebire cu mic cu mare.

Vrednice de însemnătatea zilei și de înaltul Oaspe au fost pregătirile, ce s'au făcut din partea comunei politice și din partea Inclitei Societăți de mine de cărbuni de aci „Uricani-Valea-Jiului,” cari au ridicat câte o poartă triumfală, pe lângă a treia, carea s'a făcut la intrarea în curtea bisericii din partea curatoratului bisericesc.

Indată la coborârea din tren, pe peronul gării, care eră înțesat de lume, Prea Sfinția Sa, însoțit de neobositul canonic-prelat, Iluștrissimul Domn Ioan Boroș, și de Sp. D. prim-pretore Vasile Ianza, — a fost primit de cătră Antistia comunală și Direcțiunea Societății amintite mai sus, — apoi preoțimea îmbrăcată în ornate, condusă de Părintele secretar Episcopesc Dnul Dr. Daniel Fireza și Părintele Valeriu Giurgiu, cari împreună cu neohirotonindul preot Traian Mihaiu veniseră de dimineața dela Lugoj, — au pus Prea Sfinției Sale mandia și camilavca, și astfel în procesiune solemnă au percurs calea până la biserică, unde la ușa principală l-a așteptat parohul locului Atanasie P. Bologa încunjurat de curatori și de popor. Lacrimi de bucurie au curs aici din ochii Prea Sfinției Sale, răspunzând emoționat la cuvintele de bineventare ale parohului.

S'a făcut după aceea ceremonialul pregătirilor de sfințire, iar a doua zi, adevă în Dumineca Rusaliiilor s'a desăvârșit Sfințirea bisericii prin așezarea Sfințelor moaște ale sfântului mucenic Teogen în prestol, după care act înmediat Prea Sfinția Sa a ținut cuvântarea festivă, storcând la rândul său lacrimi din ochii credincioșilor.

Solemnitatea zilei a înălțat-o hirotonirea într-un preot în biserică sfințită, prin punerea mânilor Prea Sfinției Sale, ridicându-se la treapta preoției Onoratul Traian Mihaiu, pentru dieceza Lugojului.

Nu voiți lăsa nepomenit frumosul obicei al poporului nostru, că au dat pomana Sfințirii, — după ce însuș Prea Sfinția Sa a făcut deslegarea mesei, — omenind astfel pe cei ce au venit în număr mare din toate comunele de pe Valea-Jiului, în frunte cu preoții lor.

După sf. Liturghie, Prea Sfinția Sa, deși obosit, dar totuși cu vigoarea-i juvenilă a primit la locuința parohială deputațiunile, în ordinea ce urmează: curatoratul gr.-cat., biserică rom.-cat., biserică gr.-or., biserică reformată, biserică luterană, comunitatea izraelită; Direcțiunea Societății de cărbuni, Antistia comunală, Direcțiunea școlii de stat, Șefia gării, și ca comună a tuturor: preoțimea districtuală și învățătorii prezenți, conduși — în absența protopopului bolnav. — de însuș Iluștritatea Sa Domnul canonic-prelat Ioan Boroș.

După amiază la oarele 5 s'a ținut vechernia mare cu molitvele îndatinate din ziua Rusaliiilor, pontificând Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecezan.

A doua zi de Rusalii a învrednicit Prea Sfinția Sa cu înalta-i prezență comuna Vulcan, unde a celebrat o Liturghie pontificală, fiind și aici plină spațioasă și frumoasă biserică, carea își așteaptă sfințirea pe altă dată. Aici a ținut, după evanghelie, cuvântare sacră despre darurile Spiritului Sfânt — Mângâitor.

Apoi după amiază, cercetând în trecere pe bolnavul protopop, M. O. D. Ștefan Radic, a continuat vizitația canonică grea și obositoare de zece zile.

Acum după ce a sosit în pace acasă, la reședința Episcopescă, rugăm pe bunul Dumnezeu, ca pentru toate ostenețele și strapățiile avute să-i deie răsplata cea cerească!

*Posthumus.*

### Scrisoare din București.

(Continuare și fine).

Incepusem Domnule Director cu gândul să vă scriu mai multe dela noi, dar deja cu o singură chestie am trecut de cadrul unei corespondențe și încă pe această chestie aș mai fi putut stă de vorbă cu acești români neaoși, cari pe românii uniți îi fac renegați și trădători iar revista „Amvonul” Nr. 10 c. spune, că „papistașul ori unde întră, caută să fure și să piardă...”

Firește, că dacă și catolicii din România ar avea o Revistă a lor, le-ar fi ușor să răspunzi, că preoții lor nu merg în fiecare lună din casă în casă, ori îi doresc credincioșii ori nu, să scoată banul cu căldarea cu aghiasmă; iar la serbarea Bobotezei merge preotul cu tot personalul bisericii și dacă creștinii le încuie ușa ori nu poate să le deie un bacșiș mai mare, să uită urât și vociferază... ei preotul catolic merge în casa enoriașului său numai când e poftit și nu fixează nici taxe, nici refuză înmormântări și alte servicii la săraci.

Cred însă, că atunci când și catolicii din România vor avea o Revistă a lor cu program defensiv și nu ofensiv ca „Amvonul” și cum eră „Vremea” și „Lumea ortodoxă” și nu cu titlu de „lumea catolică” ei altul

mai nepretențios dar mai drept și mai patriotic, atunci nu vor fi așa fără rezervă și la largul lor toți acești mănecători de catolici și uniți, căci atunci să va scrie și dovedi: slujitorii cărei biserici sunt mai aplicați ca intrând în casa omului „să fure și să piardă” sau să prade?... cum zice revista „Amvonul”, și în care biserică se practică arghilofilia și simonia mai fără rușine?...

Să se cerceteze la Ministerul cultelor aici câte mii de franci cere un Episcop pentru târnosirea unei biserici, dar a spus Dl Haret în Cameră acest lucru... Dar o biserică dela oraș sau o parohie mai bună la țară cât costă pe candidați? Ziarele și chiar și candidații o spun. Și acest obicei sau „furt” cum îl numește „Amvonul” să practică și la ortodoxii din Ardeal; o spun aceasta cei pășiți și o înregistrează și ziarele câteodată, și din contră, n-am auzit de un singur caz în biserică uniților, ba încă cu ocazia sfințirii vre-unei biserici, Mitropoliții Blajului, merg cu cheltuiala lor și mai fac și donațiuni bisericilor sfințite de ei!

Ce diferență dar Dilor bârfitori ai catolicismului și ai Uniților și în această privință, între morala catolică și ortodoxă!

Dacă Unirea Românilor cu Roma a fost hulită aici în zilele acestea de atâtea Babe și Gibești, în schimb serbarea de 50 ani a Unirii Principatelor române a fost entusiastă, nu însă în capitală, ci în Provință și cu deosebire la Iași, unde au condus sărbările alți inițiatori profesori naționaliști și cu entuziasmul cuvenit. În capitala țării, carea trebuie să deie exemplu, abia au fost iluminate edificiile publice ale statului, încolo „Intunec besnă”, căci dacă Cuza are și astăzi mulți sau o majoritate de adoratori, dar are și acuma după moarte, cum a avut și în viață mulți dușmani, și deci aceștia când pot, contribuiesc să-i întunece memoria faptelor mari ale lui... Sunt apoi unii politicieni cari au contribuit la detronarea lui și acuma îl ridică în slavă, așa că nu ști când aceștia eram mai sinceri sau mai păcătoși: când l-au detronat, pentru că le dictă interesul lor personal, sau acuma când văd, că nici sub actuala Dinastie nu-și pot realiza acest interes? Cameleoni politici și ordinari am avut și avem încă....

După alegerea a doi Metropoliți am avut și alegerea a doi Episcopi, toți candidați agreeți de Guvern. Nu sunt cei mai culti preoți ai țării, dar cu actuala lege nu se poate face o selecție mai largă. Altcum de Metropolitul primat să spună că e teolog cult cu lucrări literare, deși o Revistă de aci „Viața literară și artistică” Nr. 14 din 1908, aduce la cunoștința publică ivirea unei broșuri carea îl denunță ca „Arhiereu plagiator” pentru că a tradus din cuvânt în cuvânt o carte germană „Sittenbüchlein für die Jugend” și tipărind-o și-a pus numele ca autor; și tot acela care a divulgat plagiatul acesta, promite și altele din franțuzește și nemțește.

Mai nou la teatru avem acuma piesa Dlui Delavrancea „Apus de soare,” sau sfârșitul vieții lui Ștefan cel mare, care s'a dat până acuma de vre-o 12 ori la teatru național.

Ca la ori ce piesă nouă, și-au ascuțit condeiele toți criticii competenți și poate și cei necompetenți. Sunt și de cei cari o critică spunând că n'are nici o valoare dramatică, dar majoritatea o laudă, unii mai cu

rezervă alții cu entuziasm; căci și la asemenea ocazii să face politică și să caute dacă autorul e „de ai noștri” și prin urmare, criticii să împart în două tabere sau și în trei și patru, dacă avem 3 sau 4 partide politice, și noi slava Dlui că le avem... Și apoi de, Dl Delavrancea, mâne poimâne are să fie omul zilei, viitor Ministru și deci, poate că cei cari îi laudă drama cu esagerație, își prepară terenul agreeții ministeriale! Eu am cetit poate pe toți cei cari au făcut critică acestei piese, și am observat că chiar și cei cari o laudă cu entuziasm, lasă a se înțelege printre rânduri, că totuș ar avea oarecari cusururi. Eu nu sunt competent și de aceea tac, și dacă așa între amici a-și spune și eu ceva, așa zice, că n'ar strică, dacă în aprețierea marilor noștri bărbați, am fi puțin mai șoviniști, și n-am scoate la iveală numai defecte de ale lor, ci fapte, cari într'adevăr să-i ridice sus și pună în lumină strălucită în fața posterității.

În tot cazul, încât privește valoarea lucrării în genere, cine nu admite că, când e vorba de Delavrancea, din piana sa, trebuie să iasă ceva de seamă, și atunci, de critică nu mai poate fi vorba.

Delarupe.

## REVISTE.

**Budapesta.** Situația politică în loc să se limpezească devine tot mai incurcată. Nime nu știe cu siguranță, care va fi sfârșitul acestei situații.

Propunerile lui Wekerle, în ce privește descurcarea, au fost respinse de Monarh. — În sinul coaliției domnește cea mai mare demoralizare — chiar însuș partidul 48-ist e pe cale de a se descompune — lipsește bărbatul cu autoritate, ca se îndrume partidele pe calea cea bună și adevărată.

Să spună, că cabinetul va fi încredințat cu totul altor bărbați în fruntea cărora va stă Lukács și Khuen-Hedervári.

Parlamentul va fi dizolvat, să vor face nouă alegeri, după cari să vor votă lipsurile cele mai mari și apoi să va face legea pentru sufragiul universal secret.

După aceea iar să va dizolvă parlamentul și să vor face apoi alegeri după noua lege. — Să mai spună, că în locul acestui cabinet de tranziție va fi denumit un guvern militar.

E caracteristic însă, că foile germâne din Austria, cari au ținut parte ungușilor, acum să năpustesc toate ca la poruncă asupra oligarhiei maghiare.

„Vaterland” bunăoară scrie: Nici un domnitor nu a ținut atât de mult la constituție, ca Impăratul Francisc Iosif în actuala criză. În coronarea sentimentelor Sale constituționale a fost încredințarea lui Lukács de a negocia cu cel mai mare partid maghiar. Dacă acesta va respinge rezolvarea pacinică nimic nu va împiedecă coroana de a apela la poporul tradat, ba ce e mai mult să-i ofere ca dar' acele drepturi, cu care guvernul coaliționist de ani de zile a ademinit țara.

**Constantinopol.** Pe când credeam, că a trecut preste noi orice vânt de războiu — iată că se aude zângănitul armelor în Constantinopol și în Athena. Grecia ar voi cu orice preț se aibă Creta — pe când Turcia nu voiește să o deie cu nici un preț — și sfârșitul dacă grecii nu se vor liniști va fi războiul — un războiu ca și cel înainte de aceasta cu 12 ani, în care grecii, la Larisa au fost fugăriți într'un chip cum nu se poate mai rușinos. Grecilor le-a fost greu să treacă peste prima rușine — celealalte pot urmă.

Turcii deja au și trimis la granița Greciei armata și se fortifică și dinspre Bulgaria pentru că să tem, ca nu cumva Bulgarii să-i atace în timpul când ar fi ocupați cu disciplinarea eroilor moderni ai Greciei.

**Acei cari sunt în restanță cu abonamentul de pe anul trecut, cum și cei în restanță de pe mai mulți ani de mai înainte, sunt rugați respectuos, să binevoiască a-și achita datoria.**

**Prețul de abonament rămâne tot cel de până aci, care este indicat în fruntea foii.**

Administrațiunea.

## Noutăți.

**Întru mărirea lui Dumnezeu.** În numele comunei noastre bisericesti mulțumesc din inimă 1. Dlui Damaschin Carabaș, mare proprietar în Belint, pentru că împreună cu buna sa soție, zilele aceste adormita în Domnul: Marta n. Hațeg, a dăruit sf. biserici gr-cat. din Budint un prea frumos clopot în preț de aproape 400 cor. ca semn al iubirii față de biserică, în care înainte cu 48 ani s'au cununat. 2. Credincioasei Maria Martin din Budint, care a dăruit aceleiaș sf. biserici o sf. evanghelie în preț de 25 cor. și un rând de odăjdii preotești de toată frumuseța, în preț de 62 cor. Plata lor dela Dumnezeu, le-o spune Apostolul Neamurilor: „Ce va sămăna omul aceea va și seceră; că cel ce seamăna în trupul său, din trup va seceră stricăciune, iară cel ce seamăna întru spirit, din spirit va seceră viață vecinică.” (Gal, 6, 7—8). Budint, la 14 Mai n. 1909. *Emiliu V. Degan*, adm. paroh. gr-cat.

**Din Arhidieceză.** Cu terminul de 1 Iulie s'a deschis concurs pentru ocuparea parohiei Bethlen-Szt.-Miklós, protop. Biia. Venitele congruale 18336 cor. Până la 25 crt. s'a scris a doua oară concursul pentru ocuparea parohiilor Cistelec, (Tr. Catina), Hârțeu (Tr. Mureș) și Copșa-mare (Tr. Ibașfalău).

**Știri personale.** Scriitorul englez *Scotus Viator*, însoțit de dnii Oct. Goga și I. Schiopul, au fost Vineri oaspeții orașului nostru.

**Concert.** „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” invită la *Concertul* ce se va aranja cu concursul Capelei orașenești din loc Sâmbată, la 26 Iunie n. c., în sala mare dela Gesellschaftshaus. Dirigent: *A. Bena*. O parte a eventualului venit curat este destinat pentru fondul „Dr. Daniil P. Barcianu. pentru ajutorarea calfelor fără lucru.” Intre piesele din program e și „Brumărelel” maestrului Iacob Mureșianu.

Beți numai apă minerală ungară!

Societate pe acții pentru comunicație și export de ape minerale ungare. Budapesta, V., Bathory 5.

Vanzarea exclusiv a următoarelor ape minerale:

Apă de Borszék fântâna principală  
contra podagrei  
> > Borszék fântâna Kossuth  
> > Borszék fântâna Boldizsár  
> > Bodok Matild  
> > Baross  
> > Borhegy

Apă de Boholt  
> > Vâlcele (Előpatak)  
> > F.-Rákos Mária  
> > Fehérkö  
> > Gloria  
> > Horgász—Hankó

Apă de Kászon-Jakabfalva  
> > Kászon fântâna principală (Salutaris conține iod și litium.  
> > Répát  
> > Székely-Selters  
> > Stoiceni (Stojkai)

Întreabă-ți numai medicul și vei ști, că puterea vindecătoare a

apei minerale naturală

și gustul ei plăcut nu se poate asemăna cu apele minerale artificiale.

Cu apele noastre minerale ungare mai toate apele minerale străine se pot supleni.

**Hymen.** Ioan Nemeș v. notar și Maria Nicoară anunță celebrarea cununiei lor, ce se va serba în 12 Iulie st. n. a. c. în biserica gr.-cat. din Gheja-de-Murăș.

**Academia română.** În actuala sesiune a Academiei și-a ținut discursul de recepțiune noul membru Nic. Gane, vorbind foarte elogios despre B. P. Hajdău. I-a răspuns Iac. Negruzzi, care a relevat activitatea literară a noului academician. — Alt membru nou Duiliu Zamfirescu a vorbit contra curentului poporanist în literatură. I-a răspuns Titu Maiorescu care l-a combătut cu mult succes.

**Liga culturală** și-a ținut al doilea congres la Iași sub prezidența venerabilului Sava Șomanescu asistat de secretarul general Nic. Iorga. Congresistilor, adunați în mare număr, li-s'a făcut o grandioasă primire. După congres s'a pornit o excursiune la Suceava. La gara Ițcani, prof. Iorga a fost oprit de a intra pe pământ austriac și epulsat.

**Reuniune de înmormântare.** În urma stăruințelor protopopului Nic. Togan s'a constituit în tractul Sibiului o nouă reuniune de înmormântare sub direcțiunea dlui Dr. Iuliu Bărdossy.

**Aviz.** Sum un băiat de 18 ani de religiunea gr.-cat. și tot odată și cantor diplomat — a-și dori a funcționa la vre-o biserică gr.-cat. din arhidieceză ca cantor. Doritorii de a mă avea să se adreseze la Ioan Groza cantor diplomat în Tușin u. p. Uzdi-Szt.-Péter.

**Încheierea anului școlar.** Încheierea anului la institutele arhidiecezane din loc, a urmat în partea a doua a lunii Iunie. Anume: în 16 Iunie s'a încheiat anul la *institutul pedagogic*, în 17 Iunie la *gimnaziu* și *școala de aplicație*, în 23 Iunie la *școala elementară de fetițe* și la cea *civilă*, apoi la *seminarul teologic*. În 8—10 Iunie a. c. s'a ținut *examenul de calificare* la institutul pedagogic; acestuia i-s'au supus 18 elevi, cari toți l'au făcut cu succes și și-au primit diplomele de învățători. În 18—24 Iunie a. c. s'a ținut la gimnaziu examenul de maturitate verbal, căruia i-s'au supus 55 elevi. Rezultatul este următorul: maturi cu *foarte bine* 4: G. Fireza, L. Ilea, Șt. Oniga și Ioachim Popovici; maturi cu *bine* 16: Șt. Câmpian, Aug. Cosma, Nic. Crețiu, Ioan Crișan, P. Herlo, I. Magda, V. Măgdaș, D. Mărian, A. Mureșian, L. Opriș, Cl. Pandrea, Mateiu Pop, Ier. Stoichiță, E. Tatar și Nicolae Vidrighin; maturi 23; iar relegați la repetiție din câte un studiu în luna Septembrie a. c. 12 inși.

**Legea nouă despre rectificarea cadastrului.** Atragem luarea aminte a inteligenții noastre asupra dispozițiilor noiei legi despre rectificarea cadastrului. Rectificarea privitoare la schimbările obvenite în ramii de cultură se face din oficiu. Clasificarea nouă a pământului se face însă numai la cererea congregației comitatense, a reprezentanțelor comunale, sau la cererea alor cel puțin 20 proprietari de pământ dintr-o comună. Acestea cereri trebuie să se facă

în scris și să se înainteze ministrului de finanțe până la 1 Iuliu n. a. c. Petiția e scutită de timbru. Datorința inteligenții noastre este ca în deosebi în comunele unde se află proprietari mari de pământ favorizați în trecut prin clasificarea pământului, să ceară fără amânare o nouă clasificare a domeniilor conform dispozițiilor §-lui 3 din respectiva lege.

**Petreceri.** Reuniunea femeilor de religiunea gr.-cat. și gr.-or. din cottul Târnavemici invită cu toată onoarea la Petrecerea de vară, ce o va aranja Luni în 12 Iuliu n. 1909 (în sărbătoarea sf. Apostoli Petru și Paul) în Diciosânmărtin în sala cea mare a hotelului „Nemzeti.”

**Necrolog.** † *Nina Cupșa n. Lobonț*, preoteasă gr.-cat. în Porț după grele suferințe, provăzută cu sf. sacramente și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului la 17 Iunie, în anul al 33-lea al etății și al 15-lea al fericitei căsătorii.

*Odihnească în pace!*

#### Posta Redacțiunii.

A. M. În forma trimisă nu s'a putut publică, iar spre a o prelucra n'am avut timp. Pagubă!

B. R. A. F. C. A. Le vom face rând.

N. P. Sperăm să-i facem loc în curând.

B. S. N'a venit încă nimic dela guvern, se așteaptă în zilele proxime

În curând va apărea

### Istoria Patriei pentru școlile populare

de *Iosif Marian*, învățător gr.-cat. aprobată de Ministrul de culte și instrucțiune publică.

Nr. 136—1909.  
of. paroh.

#### Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necezare la edificarea școlii gr.-cat. din Sânger (Mezőszengyel) prin aceasta să rezecească să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 400 cor. adecă patru sute coroane la oficiul parohial gr.-cat. din Sânger (Mezőszengyel) cel mult până la 10 Iuliu st. n. 1909.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în conziderare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formulariul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul și planul aprobate de Preaveneratul Conzistor Metropolitan la 1 April 1909 sub Nrul 2376 se pot studia zilnic în cancelaria parohială din Sânger între oarele 10—12 a. m.

Sânger, la 23 Iunie 1909.

**George Florian,** **Alexandru Șuteu,**  
paroh gr.-cat. curator primar.

(28) 2—2

#### A V I Z!

Aduc la cunoștința M. On. Domni protopopi și preoți, că după o praxă de mai mulți ani făcută în străinătate în arta picturii bisericești, m'am stabilit în comuna mea natală Agârbiciu tr. Mediașului, unde încă am pictat ambele biserici.

Primește în lucrare ori ce pictură în uleu ca: iconostase, ori ce icoane, toate mărimile pe pânză, lemn, ținc, etc. reparaturi și reînnoiri, cu prețurile cele mai moderate.

Poșed atestate de mulțumire despre lucrările mele.

Cerând sprijinul on. obstei române semnez cu toată stima

**Niculae Baciu,**

pictor pentru biserici.

Agârbiciu (Szász-Egerbegy)

(23) 3—3

#### Concurs.

Intreprinzătorii, doritori de a executa lucrările necezare la edificarea școlii gr.-cat. din Chirileu (Kerellő) prin aceasta se rezecească să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 800 adecă optsute coroane la oficiul parohial gr.-cat. din Chirileu cel mult până la 6 Iuliu st. n. 1909 la oarele 2.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în conziderare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formulariul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul aprobate de Preaveneratul Conzistor Metropolitan la 20 Aprilie 1909 sub Nrul 2598 se pot studia zilnic la oficiul parohial între oarele 8—12 a. m. și 2—6 p. m.

Prețul de strigare 8000 cor. adecă opt mii coroane.

Licitatiunea minuendă publică se va ținea în 7 Iulie 1909 la oarele 2 d. a.

Chirileu, la 16 Iunie 1909.

**Aurel Șt. Vodă,** **Vasile Cergizan,**  
adm. parohial. curator primar.

(26) 2—2

**Se caută o domnișoară  
pentru postul de cassierită  
la firma Oswald Schaffendt  
din Blaj—Balázsfalva.**

(29) 1—1

#### A V I S!

Aduc la cunoștință, că cu începutul lunii curente mi-am deschis **Sub Alei**

**o făurărie.**

Prestau lucru solid și frumos.

Rog binevoitorul sprijin.

Blaj, 26 Iunie 1909.

Cu deosebită stimă:

**Vasiliu Vlassa,**  
faur.

(30) 1—1

# Sirolin

produce poftă de mâncare îngrășă, oprește tusa, regulează secrețiunea, și oprește asudarea peste noapte.

Se recomandă zilnic de medici și profesori contra officei. guturaiului. tusei măgărești. scrofulei și influenței

Fiindcă sunt imitațiuni fără preț se ceri totdeauna pachetare originală de „Roche”.

**F. Hoffmann-La Roche et Cie,**  
Basel (Helveția).

# „Roche”

La ordin medical îl primești din ori ce farmacie  
— Prețul unei sticle 4. — cor. —

(4) 19—35

## Partea literară.

### Isvor de improspetare sufletească.

— De vorbă cu preoții. —

(Continuare și fine.)

Căți se vor miră, mai ales dintre laici dacă voi spune, că leacul cel mai sigur în această boală este adorarea Domnului Isus Hristos în sf. Euharistie. Mulți vor zice că-i o adorație a minții omenești afirmarea aceasta, că-i o zicătoare de pe la „o mie patrusute.“ Mulți se vor scandaliza și o vor ține de curată nebunie. Dar Isus Hristos, chiar pentru că n'a fost din lume, — a fost și va fi pentru majoritatea lumii ceea ce zice scriptura „scandalul pentru Iudei și nebunie pentru neamuri.“

Credința însă nu se dă cu puterea, credința cum am văzut într'alt articol — e un dar al Spiritului Sfânt.

Pentru cei ce cred însă nu-i de loc greu să dovedim afirmarea de mai sus.

Caută pretutindenea până unde te-ajută mintea: pe pământ, în el, în aer, în legile firii, în fenomenele naturii, nicăiri nu vei da de un fapt de care să zici că trece peste fire, peste natură. Metafizică în natură nu se află. Dar este în lume, este chiar pe pământ, un fapt, o realitate, care trece peste marginile firii, — un fapt metafizic dar: prezența reală a Domnului Hristos în sf. Euharistie. Așadar sufletul omenească deoparte, de altă parte sf. Euharistie sunt singurele două fapte metafizice în lumea materială.

Nu e oare natural ca acestea două chiar prin înrudirea firii vor să se caute, să fie în legătură? Și dacă vom socoti că Isus Hristos în sf. Euharistie, ca Dumnezeu adevărat, e însuși urzitorul sufletului nostru, nu vom înțelege oare că El va fi în stare ca nime altul, să vindece acest suflet când e bolnav. E zicătoare veche, că fiecare unealtă stricată o duci s'o direagă la măiestrul care a făcut-o. Și ori ce om bolnav merge la un medic și nu la un croitor bunăoară, dacă vrea să se vindece.

Astfel, frați în Domnul, când sufletul nostru e bolnav, când simțim oboseală sufletească, când boala veacului blasarea — ne va cuprinde, să mergem în biserică înaintea Domnului Hristos Euharisticul, căci el ne va vindeca. Nicăiri nu se deșteaptă sufletul nostru mai tare, nici un alt loc nu-i așa potrivit pentru activitatea intimă a sufletului nostru, decât biserica, decât în genunchi înaintea sfintei Euharistii.

Chiar când nu simți oboseala aceea, mergi și stai puțin de vorbă cu ceta pe care-l slujești tu. Umples cel puțin tu casa Lui, căci și așa stă destul goală. Dacă ți-ar ajuta Dumnezeu ca zilnic să-l poți cerceta și adora, atunci sufletul tău ar fi vecinic sănătos. Atunci viața ți-ar părea cu mult mai ușoară, cu mult mai frumoasă, cu mai mult înțeles. Atunci ai munci cu plăcere, nu din silă, ai munci cu tragere de inimă, atunci ai fi un element cu adevărat folositor. Nu vei eși odată dela fața Domnului, nemângăiat. Ci-ți vei câștiga o liniște tot mai mare, o siguranță tot mai dulce, o înviorare tot mai tineră.

Și nu crede, că începând cu adorarea sf. Euharistii, te vei uri vre-odată, și vei lăsa neisprăvit un lucru bun pe care l'ai început, cum ai pățit cu alte datini bune. Nu. Adorarea Domnului e mai grea numai la început, până se deșteaptă odată sufletul adormit, până pleacă pe calea însănătoșirii sufletul bolnav. Cu cât vei fi adorat de mai multe ori, cu atâta ți-a crește bucuria în suflet, cu atâta vei fi mai atras de Domnul.

Iar după ce ți-a fi deprindere de ani întregi, atunci nu te mai teme de nimic. Sufletul tău va fi atunci deplin sănătos, va fi atât de puternic, încât va învinge fără greutate dificultățile ce ți-le face începutul, ea de pildă: ba că n'ai timp, ba că nu-ți folosește nimic, ba că nu-ți face nici o plăcere.

Dar ori care vede, că să-ți rupi un sfert de oară dintr-o zi, când cu acel sfert poți câștiga vecinicia, nu-i o jertfă din partea noastră.

Dealtfel nu vorbim de acestea greutăți ale începutului. Domnul caută intenția și voința bună a cuiva, și poate să te libereze dintr'una de acestea greutăți.

Asemenea nu putem aminti, în special, foloasele nenumărate ce urmează din aceasta adorare. Dumnezeu își varsă darurile Sale în chip minunat, cum sfatul lui necuprins le află de bune. De aceea la deosebiți oameni și foloasele sunt deosebite. Am vrut numai să atragem atențiunea asupra acestui izvor sigur de improspetare sufletească, asupra acestui leac sigur împotriva besării timpurilor noastre.

I. Agârbiceanu.

### Un scriitor maghiar despre țările românești în prima jumătate a veacului XVIII.

(Continuare și fine.)

București, 23 Oct. 1739.

Închipuieți Mătușe, că și aici trebuie să mă tem de tâlharii de cozaci, că deși s'a pus pace, dar mai multe sute de ostași rupându-se din armata rusească au năvălit și pe pământul acesta, ca să prădeze. Mie așa mi-se pare, ca și când m-ar căuta numai pe mine. Și dacă ar fi venit aici, m-ar fi aflat în pat, pentru că într'o sară cu câteva zile înainte de aceasta, când eră să mă pun în pat, m-a prins așa un frig. Am durmit toată noaptea, dar în ziua cealaltă ca și când mi-ar fi smuls toate membrele corpului așa eram; nu-mi puteam mișca nici degetele. Cu un cuvânt eram ca un dărăb de lemn, sau ca unul, în care nu e un picur de sânge. Nici întoarce nu mă puteam, nici chiar pâharul nu-l puteam prinde în mâni, cu toate, că suferind de o mare fierbințală, îmi eră în continuu sete,

dar nici o durere nu simțiam. Așa am fost până a treia zi. Atunci mi-a mai venit puțină putere, dar așa a scăzut carnea de pe mine, ca și când ași fi zăcut o lună, m-a istovit fierbințelile, ce le avui în lăuntru. Acum iară pot să ies pe afară. Dar îți poți închipui iubită mătușe, că în ce situație mă aflai tocmai în ziua aceea, când nu mă puteam mișca din pat, că vine servitorul și îmi zice: „Domnule pe aici e veste rea, în curtea voevodului prea încarcă carele; voevodul a părăsit orașul, și în oraș oamenii stau gata să-l părăsească și ei, că zic, că nu sunt departe cozacii.“ Auzind acestea am zis: „Acum e vai de noi.“ Și așteptam, când vor intra la mine în casă, că știam, că sunt așa de fără creștere, că nu se vor anunța înainte. Deja toate mi le-am destinat lor, dară Dumnezeu așa a voit, ca să vină știrea în cealaltă zi, că aceia cutreeră numai ținutul dela graniță. Apoi tot mai mult s'au domolit și veștile rele și ne-am mai liniștit și noi. Poate să ne scăpăm chiar de tot de cozaci. De atâtea ori am scris despre ei, că mi-se pare, că chiar și pe tine te-am speriat cu ei. Aici e iarnă mare. Voevodul însă, care totdeauna a fost bun față de mine, acum s'a schimbat, că nu am făcut, ce a voit el. Mai mult țin eu la cinste și la neamul meu, decât la voevozia lui. Grijește mătușe de sănătate, că-i scumpă și scrie.

București la 15 Martie 1740.

Nu mă indoiesc mătușe, că ai primit epistolele mele. Și eu ți-am primit epistola din Februarie. Împrejurării acesteia îi pot mulțumi, că nu am înghețat, pentru că aici e o iarnă îngrozitoare. S'a început cu 18 Octombrie și de atunci a tot crescut zăpada și frigul. Așa mi-se pare ca și când ne-ar fi dus cineva cu oraș cu tot undeva lângă Marea înghețată, în Laponia, că nime de o așa iarnă cumplită nu-și aduce aminte. Aceasta e acum în toată Europa așa. Ce e însă ne mai pomenit, că au mers cu carul din Svedia în Scoția preste ghiața. Dară ce-mi pasă mie de acestea? Să-mi pese mai bine de aceia, că a trebuit să dorm toată iarna într'o casă așa de friguroasă, și că dacă nu am înghețat în estan, de acum în colo

nu voi mai înghietă niciodată. Ficiorii mei se miră, cum de pot locui în casa aceasta rece. Au și motiv să se mire, că le-am lăsat lor casa cea caldă — eu mai bine pot să suport, decât ei și nu bârfesc.

Pe aici e mare scumpete și lipsă; pe uliți își zmulg pânea oamenii din mâinile unuia alt. De acestea nici nu mă mir, că de airea nu se pot aduce nimic, iar aici a înghietat apă, moară și morar. Mărturisesc, că bucuros m-aș depărta din București, că aici e tare plictisitor. Nu știu ce fel de oameni sunt aceștia, că nu poți conveni cu ei de loc. Nici o teamă să n-ai, că nici aici, nici în Moldova boier nu te va invita la prânz. Cunosce aici un boier, decând eram copil, dar nu-mi arată nici cel mai mic semn de prietinie. Când merg la el apoi nu cruță vorba, ca și ceilalți. Aceia o am observat-o eu, că de voevodul nu îndrănesc să convină cu străinii, dar între ei tot sunt români. Scuză mătușe, că încheiu epistola, că e un canon să scriu. La toată litera, ce o scriu trebuie să țin piana la foc, ca să se topească cerneala. Dar ce foc e și acesta? Și focul înghietă de multe ori. Lemne se pot căpăta foarte cu greu și sunt scumpe, puține câte pot se căpăta le dau în culină, că mai bine vreau să zgribur, dar să mă satur, că în frig e mai bună mâncarea. Roagă-te mătușe, ca să nu înghiet până la primăvară, care deși e aproape, dar aici sunt așa viscole, ca și când acuma s'ar începe iarna. Doresc mătușii bună sănătate, iar nouă un timp mai caldiciel.

București la 22 Maiu 1740.

Să mulțumim lui Dumnezeu, că am scapat de iarnă. Dar ce spun? Și primăvara azi mâne trece și nici

nu observ din calendar știu numai. E trecut de-o lună, decând nu avem voevod; că neamțu cedând turcului partea aceea a Munteniei, care o avuse, el a plecat la Craiova, ca să o reocupe și să fie recunoscut de voevod. Aceasta a fost răsplata neamțului, pentru că nu a stat pe pace. Și Dumnezeu nu a lăsat, ca Ungaria și Ardealul să fie pedepsite pentru altul; turcul nu a pustiit în nici una — mai ales în Ardeal, ceea ce e lucru de însemnat.

Pe aici sunt toate rare și scumpe, mai ales pita. Dar nu mă mai interesez de acestea lucruri, că preste câteva zile voiu pleca către Rodosto cu Zai și părăsesc bucuros acest oraș scortos. Dar tot aici las și pe cumătrul Păpai, care sârmanul și-a sfârșit pribegia. Așa scădem pe încetul, și din atâta am rămas numai patru dintre cari am petrecut pe principele în țări străine. Numai aceia ne mai mângăie, că mor și alții nu numai noi. E drept, că aceasta e puțină mângăiere, dară cu ceva trebuie să ne mângăiem. Din Ardeal nu a venit nime pe aici, dela cine să fi mai întrebăat câte ceva, afară de câțiva sași, cu cari numai despre în puteam să vorbesc. Avem un popă maghiar bun, nu de mult a venit aici din Csik. I-am zis de câteva ori să-și depună haina lui Sfântul Francisc, dar n'a voit. Deunăzi a fost la mine la prânz, dar un turc obraznic l-a netezit cu țevea dela pipă pe obraz. El a suportat-o aceasta cu paciință și în ziua cealaltă depunându-și haina, s'a îmbrăcat în haine românești și de atunci nu i-e teamă de țevi de pipă. Imi încheiu epistola, dar nu mai ca să mă pot pacheta mai inte, să viu și să te văd.

\* \* \*

În 22 Iunie 1740 scrie Mikes iară cu datul din Rodosto, de unde nici nu s'a mai mișcat până la moarte. În epistolele celealalte face mai mult pe istoricul emigranților magiari din Turcia.

Dr. Oct. Prie.

## Bibliografie.

A apărut:

### 1. Teologia dogmatică fundamentală de Dr. V. Suciu prof.

vol. I. *Apologetica creștină* fec. 5·30

vol. II. *Tradițiunea și Bis.* fec. 5·30

### 2. Teologia dogmatică Specială.

vol. I. *Dumnezeu Unul, sf. Treime,*

*Dumnezeu Creatorul, Intruparea Domnului și Grația.* fec. 7·30 cor

vol. II. *Sacramentele și Eshatologia.* fec. 7·30 cor.

### 3. Hipnotism și Spiritism 1·50

Preaveneratul Conzistor Arhiepiscopesc a permis să se poată procura aceste cărți din casetele bisericesti pentru bibliotecă. — Să află de vânzare la Librăria sem. teol. Blaj—Balázsfalva.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor respnz.: Augustin Gruția.

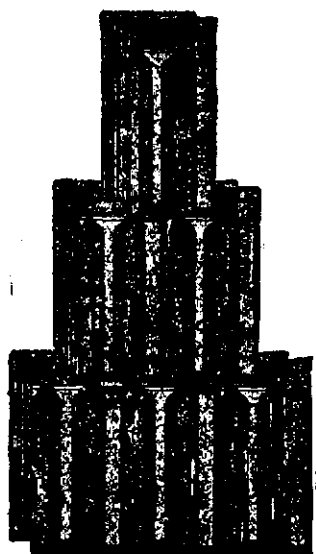
## Licitație minuendă.

Curatorul bisericesc gr.-cat. din Posmuș tractul Fărăgăului în 27 Iunie a. c. st. n. la 10 oare a. m. va ține în școala gr.-cat. din Posmuș licitația minuendă pentru edificarea bisericii. Prețul satorit e: 11,020 coroane 74 fil. din suma aceasta se va subtrage materialul ce-l vor prestă parohienii.

Cauțiune a să depune suma de 700 cor. Planul, preliminarul și condițiunile se po vedeă în cancelaria parohială începând din 20 Iunie, până în 27 Iunie a. c. st. n.

Constantin Rusu,  
paroh gr.-cat.

Ștefan Vervă,  
curator primar.  
(25) 3-3



Țigle Bohn de Nagyikikinda.

In propriul interes.

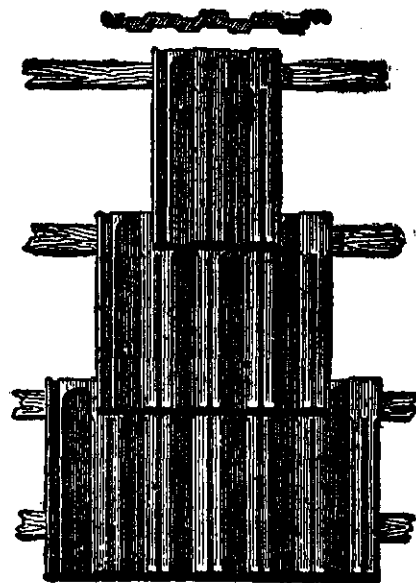
Primește numai  
țigla **BOHN**

din Nagyikikinda și Zsomboly respingând ori ce altă țigla de calitate in-  
:: :: ferioară pentru că numai :: ::

țigla BOHN e practica, frumoasă și trainică.

Cereți mostre și catalog.

Fabrica de țigle BOHN — Zsomboly.



Țigle Bohn de Zomboly.

**Traian A. Todorescu,**  
 producător de vinuri în Világos (Șiria).  
 lăferează vinuri foarte bune, și curate  
 după dealurile cele mai renumite,  
 de la 50 ltr. în sus (în engros) cu pre-  
 țuri moderate deposituri: Musca-ma-  
 derat, Galsa, Șiria, Covasini, Minis.

Centrala: Világos (Com. Arad) la  
 dorință prospecte gratuite.

(49) 32-52

„Recomandăm proprietarilor de vii  
 cu toată căldura tovarășia românească  
 „Mugurul“ însoțire economică-comercială  
 în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde  
 altoie de viță de vie de toate speciile pe  
 cum și viță americană cu și fără rădăcină  
 și la dorință însoțirea și instrucție gratis  
 ori cui în toate ramurile viticulturii.

(34) 35-52

„Sădirea și cultivarea viei“

de

**Nicolae Pop.**

Prețul: 2 coroane + 20 fileri porto.

Se poate procura de la Librăria seminarială  
 din Blaj—Balázsfalva.

## Circulația trenurilor

prin gara Küküllőszög—Blaj valabilă de la 1 Maiu 1909.

De către Brașov, tren personal	12:48	de către Teuș	2:08
„ accelerat	7:22	„ „	8:53
„ mixt	6:57	„ „	9:04
„ accelerat	2:51	„ „	12:22
„ personal	1:48	„ „	12:39
„ accelerat	10:01	„ „	5:40
„ personal	9:29	„ „	4:03
Dela Parajd: „ mixt	8:44	cătră Parajd	3:02
„ personal	12:43	„ „	9:34
„ mixt	6:54	„ „	2:55

## Atențiune!

Altoi de viță de vie să nu comanzi până  
 ce nu vei cere de la mine Prețurent!  
 Mia de altoi de viță de vie e cu 140 cor.  
 Delaware costă mia 100 cor. □ □ □ □ □

Adresa:

**Szigyártó Nagy Mihály**

Felsősegéd, Somogy megye.

(50) 25-25

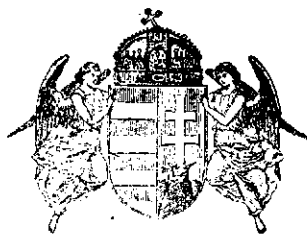
La expozițiunea milenară din Budapesta de la 1896  
 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fer pentru  
 clopote a lui

**ANTONIU NOVOTNY**

în Timișoara-Fabric

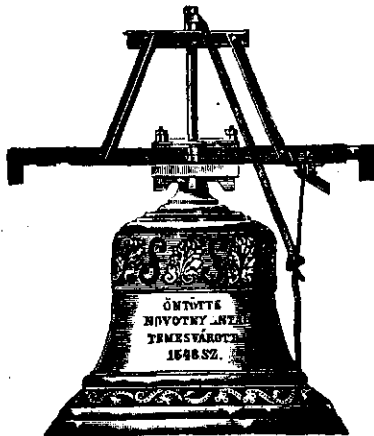
(46) 33-52



se recomandă spre pregătirea clopotelor  
 nouă, pe cum la turnarea de nou a clopo-  
 telor stricate, mai departe spre facerea de  
 clopote întregi armonioasă, pe lângă ga-  
 ranție pe mai mulți ani, provăzute cu ad-  
 justări de fer bătut, construite spre a le în-  
 toarce cu ușurință în ori ce parte, îndată  
 ce clopotele sunt bătute de o latură prin  
 aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu  
 deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe  
 ori premiate, cari sunt provăzute  
 în partea superioară — ca violina —  
 cu găuri după figura S și pentru  
 aceea au un ton mai intensiv, mai  
 limpede, mai plăcut și cu vibrarea  
 mai voluminoasă, decât cele de sis-  
 tem vechiu, așa, că un clopot pa-  
 tent de 327 kg. este egal în to-  
 nul unui clopot de 461 kg. făcut  
 după sistemul vechiu. Mai departe  
 se recomandă spre facerea scaune-  
 lor de fer bătut, de sine stătă-  
 toare, — spre preadjustarea clo-  
 potelor vechi cu ajustare de fer  
 bătut — ca și spre turnarea de  
 toace de metal.



Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu

(45) 33-5.

Intemeiată la anul 1868

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),  
 asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune.  
 edifici de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutreturi și alte produse  
 economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul  
 morții și cu termin fix, asigurări de copii, de  
 zestre, rente pe viața înțeleg etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală  
 Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a  
 capitalului.

Valori asigurate contra in- capitale asigurate asupra  
 cendului: vieții:  
 95.816.412 coroane. 9.882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit:  
 pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru  
 capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi de la:  
 Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajiu  
 I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița,  
 Cluj și Oradea mare, pe cum și de la subagenții din  
 toate comunele mai mari.